

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL
NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

**BAKALAVRİAT PİLLƏSİ ÜÇÜN
İXTİSAS: HS 050101 - “RUS DİLİ VƏ ƏDƏBİYYATI
MÜƏLLİMLİYİ”
İXTİSAS: HS 050201 - “RUS DİLİ VƏ ƏDƏBİYYATI**

FƏNN: İPSF-B03 “Azərbaycan dastanları”

(II kurs)

**BDU-nun Filologiya fakültəsi Elmi Şurasının
15 may 06 sayılı iclasının qərarı ilə nəşr edilir.**

Bakı – 2017

İZAHAT VƏRƏQİ

“Azərbaycan dastanları” fənni “Azərbaycan dili və ədəbiyyatı”, “Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimliyi”, “Rus dili və ədəbiyyatı”, “Rus dili və ədəbiyyatı müəllimliyi” ixtisası alan tələbələrə II kursda 45saat (30 saat mühazirə, 15 saat məşğələ) həcmində keçilir. Bu proqram II semestrədə tədris edilən 30 saat mühazirə, 15 saat seminar mövzularını əhatə edən dərs üçün tərtib edilmişdir. Fənnin həcmi mütəxəssis hazırlığı üzrə Dövlət Standartının tələblərinə uyğundur. Fənn üzrə tədris işinin əsas növü mühazirə və praktik auditoriya məşğələləridir. Məşğələlərin əsas forması ilə yanaşı, tələbənin auditoriyadankənar vaxtda yerinə yetirdiyi müntəzəm məcburi sərbəst işi də böyük əhəmiyyətə malikdir. Proqramı hazırlayarkən mövzu ilə bağlı son toplama və tədqiqat işləri nəzərə alınmışdır. Bu janrların Azərbaycandan

başqa, Rusiya və Avropadakı araşdırıcıların elmi qənaətlərinə də yer verilmişdir. Proqramın sonunda iki bölümdən- əsas və əlavə ədəbiyyatdan (Azərbaycan və rus dillərində) ibarət siyahı da təqdim edilmişdir.

Fənnin mənimsənilməsinin məqsəd və vəzifələri

Kursun qısa təsviri:

Азербайджанский фольклор всегда был в центре внимания многих фольклористов. Во многих аспектах изучались проблемы азербайджанского фольклора: соби́рание, издание, генетические корни, историческое развитие, связь фольклора с другими науками, в особенности с письменной литературой, типологические связи и т.д. Очень большое значение фольклористами придавалось и переводу азербайджанских дастанов на русский язык. Предмет «Азербайджанские дастаны» ведется на филологическом факультете. Эти занятия ведутся для того, чтобы русскоязычный студент ознакомился с азербайджанским фольклором, читал бы дастаны «Книга моего Деда Коркута», «Кероглу», «Ашыг Гариб», «Молла Нур», «Гачаг Наби», «Гачаг Керем» и т.д., таким образом студенты смогут узнать не только азербайджанский фольклор, но и историю, обычаи и традиции этого народа.

Kursun məqsədi aşağıdakıları tələbələrə tədris etmək və mənimsətməkdən ibarətdir:

История возникновения и развития азербайджанских дастанов. История их перевода на русский язык. Поэтические характеристики героических и любовных дастанов ознакомление с исследованиями в этой области. Жанровая система фольклора и художественно-поэтические воззрения в фольклорных образцах. Создание фольклористики как науки, ее развитие, история. Труды выдающихся фольклористов.

Kursun vəzifələri:

1. Tələbələrdə folklor anlayışı haqqında təsəvvür formalaşdırmaq;
2. Tələbələrin dastan mətnlərini müstəqil şəkildə ideya-bədii baxımından təhlil vərdişlərini aşılamaq;
3. Tələbələrdə dastanların öyrənilməsinin əhəmiyyətini izah etmək;
4. Tələbələri milli tarix və etnoqrafiyamızla əlaqələndirmək; habelə milli

mədəniyyətimizin tərkib hissəsi olaraq yaşayan, canlı folklor örnəklərini toplamaq vərdişlərinə yiyələndirmək;

Fənnin tədris prosesində yeri

“Azərbaycan dastanları” fənni filologiya fakültəsində tədris olunan “Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” fənninin başlanğıc kursudur. Bu kursda folklorşünaslıq elminin mahiyyəti, təşəkkülü, tarixi; şifahi xalq ədəbiyyatının xüsusiyyətləri, janr sistemi, hər bir janra aid mühüm ədəbi mətnlər, onların poetik xüsusiyyətləri və s. tədris olunur.

İPF-B03 -“Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı”
mütəxəssislərin ümumi peşə hazırlığı üzrə fənlər silsiləsini təşkil edən nəzəri fənlərdən biridir.

“Azərbaycan dastanları” həm filoloji, həm də ümumkulturoloji fənn kimi bir çox elmlərlə, xüsusilə ədəbiyyat nəzəriyyəsi, ədəbiyyat tarixi, dilçilik, dialektologiya, musiqişünaslıq, teatrşünaslıq, tarixşünaslıq, etnoqrafiya, etnopsixologiya, fəlsəfə, din tarixi və s. elmlərlə birbaşa əlaqədardır. Bu fənni öyrənməklə tələbələr

Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının (folklorunun) yaranma və inkişaf qanunauyğunluqlarını, onun tarixini, çağdaş durumunu, folklor janrlarının poetik xüsusiyyətlərini mənimsəyəcək; şifahi ədəbi (folklor) mətnlərini müstəqil şəkildə ideya-bədii baxımından təhlil etmək, milli tarix və etnoqrafiyamızla əlaqələndirmək; habelə milli mədəniyyətimizin tərkib hissəsi olaraq yaşayan, canlı folklor örnəklərini toplamaq vərdişlərinə yiyələnəcəklər.

Fənnin mənimsənilməsi nəticəsində tələbə bilməlidir:

- “Folklor” anlayışını;
- Dastanların xüsusiyyətlərini;
- Beynəlxalq ənənəvi sujetlərini;
- Dastan nümunələrinin nəşr və tədqiq tarixi;

Bacarmalıdır:

- Dastan nümunələrini toplamağı;
- Dastanbları mövzu və xüsusiyyətlərinə görə ayırmağı;

- Elmi ədəbiyyatla işləməyi, müasir audio-, video- və multimediya vasitələrindən istifadə etməyi.

Yiyələnməlidir:

- Dastan nümunələrini toplamağı;
- fənnin anlayış, tədris-metodiki və elmi ədəbiyyatla işləmək vərdişlərinə;
- müxtəlif tipli informasiyanın müstəqil şəkildə axtarışı, işlənib hazırlanması və istifadəsi vərdişlərinə.

Mövzular üzrə saatların bölgüsü

№	Mövzular	Cəmi	o cümlədən	
			mühazirə	seminar
1.	Жанр эпос-дастан в народном творчестве. Жанровые особенности и классификация героических дастанов.	3	2	1
2.	Древнетюркский	3	2	1

	эпос			
3.	Место «Огузнаме» в тюркская дастанном творчестве («Огуз Каган»)	3	2	1
4.	Вопросы создания, записывания, издания и исследования сюжетов дастана «Книга моего Деда Коркута»	3	2	1
5.	Эпический герой в дастане «Книга моего Деда Коркута»	3	2	1
6.	Поэтика дастана «Книга моего Деда Коркута»	3	2	1
7.	Дастан «Кероглу». Версии и варианты, издание и исследования.	3	2	1
8.	Эпическое время и эпический герой в дастане «Кероглу»	3	2	1
9.	Поэтика дастана	3	2	1

	«Кероглу»			
10.	Гачагские дастаны («Молла Нур», «Гачаг Наби», «Гачаг Керем», «Саттар хан»)	3	2	1
11.	“Источники становление и классификация любовных дастанов. История собирания и исследования любовных дастанов. Их структура.	3	2	1
12.	Дастаны «Гурбани», «Аббас и Гюльгез»	3	2	1
13.	Дастаны «Ашыг Гериб», «Асли и Керем»	3	2	1
14.	Дастаны «Шах Исмаил», «Гаир и Зохра»	3	2	1
15.	Дастаны «Алы хан и Пери ханум». Дастаны, основанные на	3	2	1

	баяты: «Арзу и Канбар», «Яхши и Яман», «Леле»			
Сәмі:		45	30	15

Mövzular və onların məzmunu

Mövzu № 1. Жанр эпос – дастан в народном творчестве. Жанровые особенности и классификация героических дастанов.

Qısa icmal:

Особенности жанра, эпос- дастан термин эпос в узком и широком понимании. Принципы классификации эпосов (классификации Мелетинского, Путилова, М.Г.Тахмасиба, А.Набиева).

Mövzu № 2. Древнетюркский эпос.

Источники древнетюркских дастанов (иранские, китайские и др.).

Mövzu № 3. Место «Огузнаме» в тюркском дастанном творчестве («Огуз Каган»).

Содержание, идея, образы древнетюркских дастанов: «Алп Эр Тонга», «Переселение», «Шу», «Происхождение», «Эргенекон», «Огуз Каган» и др.

Mövzu № 4. Вопросы, создания, записывания, издания и исследования сюжетов дастана «Книга моего Деда Коркута».

Общие сведения. «Книга Моего деда Коркута» один из древнейших фольклорных памятников. История издания дастана в Европе. Заслуги Дитса в издании и

исследовании дастана. Заслуги Бартольда в переводе на русский язык дастана. Русские, турецкие и азербайджанские исследователи дастана. Проведение юбилея дастана и юбилейные издания.

Mövzu № 5. Эпический герой в дастане «Книга моего Деда Коркута». Поэтика дастана «Книга моего Деда Коркута».

Образ Деде Коркута. Роль и место женщины в жизни огузских племен. Образ Бурла-хатун. Образ Казан-хана, как один из героических образов. Мифологические образы и сюжеты дастана (образ Тепегеза).

Mövzu № 6. Поэтика дастана «Книга моего Деда Коркута»

Переводы дастана на различные языки, в том числе на русский. Перевод В.Бартольда на русский язык.

Mövzu № 7. Дастан «Кероглу». Версии и варианты, издание и исследования.

Связ дастана «Кероглу» с событиями XVI-XVII вв. Движение Джалалидов (1518) и отождествление образов дастана с участниками и руководителями этого движения. Гошмы из дастана сохранившееся в рукописях XVII- XVIII вв. Стихи из дастана, записанные Андалибом Гараджадаги в 1804 г. издание И.Шопена 1940 года. Лондонское издание А.Ходзько (1842). Положительные и отрицательные моменты этих изданий. Издания 1927 и 1929 гг. В.Хулуфлу. Роль Г.Ализаде в издании дастана в 1941 году. М.Г.Тахмасиб, как создатель научного текста «Кероглу» в 1949 г. Записывание А.Набиевым и М.Хакимовым новых глав дастана. Исследователи «Кероглу»: М.Ариф, Г.Араслы,

М.Г. Тахмасиб, М.Рафили, Ф.Фархадов, М. Сеидов, А.Набиев и др. Переводы дастана на разные языки мира. Кавказско –Анатолийская и Туркестанская версии «Кероглу». Различия этих версии. Историческое и близкое к реальности направление Кавказско – Анатолийской версии. Преобладание сказочно- фантастических элементов в Туркестанской версии.

Варианты, входящие в эти версии.

Mövzu № 8. Эпическое время и эпический герой в дастане «Кероглу».

Сравнительный анализ образов Кероглы и Гёроглу (с могилы). Образы соратников героя. Женские образы дастана: Нигяр ханум. Поэтические особенности прозы и стихов Короглу. Мифологические образы, сюжеты и предметы в дастане.

Mövzu № 9. Поэтика дастана «Кероглу».

Переводы дастана на разные языки мира.

Кавказско –Анатолийская и Туркестанская версии «Кероглу». Различия этих версии. Историческое и близкое к реальности направление Кавказско – Анатолийской версии. Преобладание сказочно- фантастических элементов в Туркестанской версии.

Варианты, входящие в эти версии. Сравнительный анализ образов Кероглы и Гёроглу (с могилы). Образы соратников героя. Женские образы дастана: Нигяр ханум. Поэтические особенности прозы и стихов Короглу. Мифологические образы, сюжеты и предметы в дастане.

Mövzu №10 Гачагские дастаны («Молла Нур», «Гачаг Наби», «Гачаг Керем», «Саттар хан»).

«Гачагчылыг», как движение беглых разбойников, начатое в Азербайджане против эксплуататорского класса, господства помещиков поддержка этого движения народом и воспевание подвигов известных гачагов народными певцами. Наполнение общественным содержанием стихотворных форм гошма и герайлы, на основе которых позднее были созданы профессиональными мастерами гачагские дастаны: «Молла Нур», «Гачаг Наби», «Гачаг Керем», «Саттархан» и т.д. Положительные и отрицательные образы, их характеристика, поэтические особенности.

Mövzu №11. Источники, становление и классификация любовных дастанов. История собирания и исследования любовных дастанов. Их структура.

Источники, становление и классификация любовных дастанов. История собирания и исследования любовных дастанов. Их структура.

Mövzu №12. Дастаны «Гурбани», «Аббас и Гюльгез»

Структура, этапы и пути создания любовных дастанов. Значение устаднаме, дувагапма и джаханнаме в любовных дастанах. Специфика сюжета любовных дастанов. Главные герои: ашиг и мешуг (влюблённые парень и девушка). Функция приёма «бута». Нереальные силы в любовных дастанах. Международные сюжеты и мотивы в любовных дастанах. Испытания влюблённых. Дастаны: «Аббас и Гюльгез», «Гурбани» и т.д.). основные образы и их

характеристика. Поэтические особенности любовных дастанов.

Mövzu №13. «Ашыг Гариб», «Асли и Керем».

Структура, этапы и пути создания любовных дастанов. Значение устаднаме, дуваггапма и джаханнаме в любовных дастанах. Специфика сюжета любовных дастанов. Главные герои: ашиг и мешуг (влюблённые парень и девушка). Функция приёма «бута». Нереальные силы в любовных дастанах. Международные сюжеты и мотивы в любовных дастанах. Испытания влюблённых. Дастаны: «Асли и Керем», «Ашыг Гариб» и т.д.). основные образы и их характеристика. Поэтические особенности любовных дастанов.

Mövzu №14. Дастаны «Шах Исмаил», «Таир и Зохра»

История и издания, версии и варианты этих дастанов их связь с историей. Основные образы, их прототипы и характеристика, поэтические особенности стихов и эпического языка этих дастанов.

Mövzu №15. «Алы хан и Пери ханум». Дастаны, основанные на баяты: «Арзу и Канбар», «Яхши и Яман», «Леле».

История и издания, версии и варианты этих дастанов их связь с историей. Основные образы, их прототипы и

характеристика, поэтические особенности стихов и эпического языка этих дастанов.

Tədris texnologiyaları, təlimin interaktiv formaları

Bu kursda tədris fəaliyyətinin aşağıdakı formalarından istifadə edilir: mühazirələr, praktik məşğələlər, tələbələrin sərbəst işləri. Bundan başqa, aşağıdakı interaktiv formaların və tədris texnologiyalarının tətbiqi məqsədəuyğundur: portfolio – kursun problematikası üzrə materialların toplanılması və qiymətləndirilməsi üçün; şifahi ünsiyyətdə işlənmə prinsipinin mənimsənilməsi və məqsədəuyğun istifadə üçün vərdişlərin formalaşdırılması məqsədilə folklorun analitik analizi; informasiya texnologiyaları – müxtəlif tətbiqi məsələlərin həlli üçün.

Tədris resursları

Tədris avadanlığı və əyani vəsaitlər

Sərbəst (fərdi) işlərin mövzuları

- 1. «Ашыг Гариб»**
- 2. «Аббас и Гюльгез»**
- 3. «Асли и Керем»**
- 4. История издания эпоса «Китаби-Деде Коркут»**
- 5. Образы в эпосе «Китаби-Деде Коркут»**
- 6. «Кероглу»**
- 7. «Шах Исмаил»**
- 8. Дастаны «Гачаг Наби» и «Молла Нур»,**
- 9. «Гачаг Керем»**
- 10. «Арзу и Канбар»**

Tövsiyə edilən ədəbiyyat

Əsas ədəbiyyat

- 1.** Vəliyev V. Azərbaycan folkloru. Bakı, ADU nəşriyyatı. 330 s.
B. “Maarif” nəşriyyatı, 1970, 1985, 414 s.
- 2.** Nəbiyev A. Azərbaycan xalq ədəbiyyatı. I hissə, Bakı, “Çıraq”, 2009, 640 s.
- 3.** Nəbiyev A. Azərbaycan xalq ədəbiyyatı. II hissə, Bakı, “Elm”, 2006, 648 s.
- 4.** Əfəndiyev P. Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatı. Bakı, “Elm və təhsil”, 2012, 600 s.
- 5.** Əfəndiyev P. Azərbaycan folklorşünaslığı (1920-ci ilə qədər) Bakı, 1994.
- 6.** Umudov Q. Folklorşünaslığın tarixindən. Bakı, 1995, 108 s.
- 7.** Umudov Q. Azərbaycan folklorşünaslığı: tarixi və problemləri, Bakı, 2011, 152 s.
- 8.** Vəliyev V. Qaynar söz çeşməsi. Bakı, 1981
- 9.** Araslı H. Aşıq yaradıcılığı. Bakı, 1960.
- 10.** Abdullayev B. Haqqın səsi. Bakı, 1987.
- 11.** Allahverdiyev M. Azərbaycan xalq teatrı tarixi. Bakı, “Maarif”, 1978.

- 12.** Qafarlı R. Folklorşünaslıq və mifologiya məsələləri (Nəzəri mülahizələr və metodik göstərişlər). Bakı, ADPU, 2002
- 13.** Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. 6 cildə, I cild (Xalq ədəbiyyatı). Bakı, 2004, 760 s.
- 14.** Azərbaycan folkloru antologiyası. 2 kitabda, B.: Azərb.SSR EA nəşriyyatı, 1968, I k. – 291
- 15.** Azərbaycan klassik ədəbiyyatı kitabxanası. 20 cildə, I cild (Xalq ədəbiyyatı), 1982, 512 s.
- 16.** Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatına dair tədqiqlər. I-XXXVII, kitablar, Bakı, 1961-2012
- 17.** Orucova S. Azərbaycan folklorunun toplama, tərcümə və nəşr problemləri (QƏXTMT – SMOMPK materialları əsasında). B.: “Elm və təhsil”, 2012, 536 s.
- 18.** M.H.Təhmasib. Məqalələr. Bakı, “Elm”, 2005
- 19.** Cəfərov N. Eposdan kitaba. Bakı, 1999
- 20.** X.H.Koroğlu. Oğuz qəhrəmanlıq eposu. Bakı, 1999
- 21.** Oruclu S. Azərbaycan folklorunun rus dilinə tərcüməsi probleminin özünəməxsusluğu. Bakı, 2007
- 22.** Dədə Qorqud kitabı. Ensiklopedik lüğət. Bakı: Öndər nəşriyyat, 2004, 368 səh.
- 23.** Kitabı-Dədə Qorqud. Məqalələr toplusu. Bakı, “Elm”, 1999

- 24.** Araslı H. Aşıq yaradıcılığı. Bakı, 1960
- 25.** Əliyev O. Azərbaycan nağıllarının poetikası, Bakı, “Səda”, 2001
- 26.** Cəfərli M. Azərbaycan məhəbbət dastanlarının poetikası. Bakı, “Elm”, 2000
- 27.** Hacıyev A. Bayatı poetikası. Bakı, “Elm”, 2000
- 28.** Həkimov M. Azərbaycan aşiq ədəbiyyatı. Bakı, “Yazıçı”, 1983
- 29.** Hüseynoğlu K. Azərbaycan şeir mədəniyyəti. Bakı, “Ozan”, 1996
- 30.** İracoğlu M. Azərbaycan xalq şeirinin şəkilləri, bakı, 2001
- 31.** Dəmirçizadə Ə. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanlarının dili. Bakı, 1959
- 32.** Əlizadə Z. Azərbaycan atalar sözü və zərb məsəllərin leksik-semantik xüsusiyyətləri. Bakı, 1980
- 33.** Cəfərov N. “Koroğlu”nun poetikası, Bakı, 1997
- 34.** Əfəndiyev P. Dastan yaradıcılığı. Bakı, 1999
- 35.** Təhmasib M.H. Azərbaycan xalq dastanları (orta əsrlər). Bakı, 1972
- 36.** Vəliyev V. Azərbaycan qəhrəmanlıq dastanları. Bakı, 1980
- 37.** Şükürov A. Mifologiya. I-X kitablar. Bakı, 1995-2000

38. Bəydili C. Türk mifoloji sözlüyü. Bakı, 2003
39. Seyidov M. Azərbaycan mifik təfəkkürünün qaynaqları. Bakı, 1983
40. Seyidov M. Azərbaycan xalqının soykökünü düşünərkən. Bakı, 1989
41. Novruz bayramı ensiklopediyası. Xalq bayramı. Bakı, 2008
42. Azərbaycan xalq bayramı-Novruz, Bakı, 2011
43. Dadaşzadə M. Azərbaycan xalqının orta əsr mənəvi mədəniyyəti. Bakı, 1985.
44. Elçin Muxtar Elxan. Yeddi çərşənbə, yeddi bayram. Bakı, 2009
45. Ağayev H. Azərbaycan milli xalq oyunları. Bakı, 1992
46. Aslanov E.M. El-oba oyunu, xalq tamaşası. Bakı, 1984.
47. Xalq oyun-tamaşa mədəniyyətimizdə deyim və adların izahlı söz kitabı. Bakı, “İşıq”, 1984
48. Qasımov Ə. Azərbaycan xalq oyunları. Bakı, 2006

Əlavə ədəbiyyat

49. Atalar sözü. Bakı, 1981, 1982, 1985
50. Bəhlul Danəndə lətifələri. Bakı, 1979, 1988, 2001
51. Molla Nəsrəddin lətifələri. Bakı, 1956, 1968, 1993, 1996

52. Azərbaycan məhəbbət dastanları. Bakı, 1979
53. Azərbaycan xalq əfsanələri. Bakı, 1985
54. Nəbiyev A. El nəğmələri, xalq oyunları, Bakı, 1988
55. Bayatılar. Bakı, 1956, 1977, 1985
56. “Kitabi-Dədə Qorqud”. Nəşrə hazırlayan F.Zeynalov, S.Əlizadə. Bakı, 1988, 2000, 2004
57. Azərbaycan xalq əfsanələri (Tərtibçi Paşayev S.) Bakı, 1985
58. Azərbaycan xalq nağılları: 5 cildə, Bakı, 2005
59. “Koroğlu” dastanı (Vəli Xulufu nəşri) Bakı, 1999
60. Köçərli F. Balalara hədiyyə. Bakı, 1967
61. Mahmudbəyov M. Atalar sözü və məsəllər// SMOMPK, 19-cu buraxılış, 2-ci şöbə, Tiflis, 1894
62. Tapmacalar, Bakı, 1986, 2005
63. Azərbaycan dastanları. Bakı, 1965-1972, 2004, 2005
64. Azərbaycan nağılları. I-V cildlər. Bakı, 1960-1964, 2004
65. “Koroğlu” dastanı. Bakı, 2005, 2014
66. SMOMPK məcmuəsi. Tiflis, 1881-1929
67. Azərbaycan aşığı və el şairləri. 2 cildə. Bakı, 1983-1984
68. Azərbaycan folkloru antologiyası. 2 kitbdə, Bakı, 1968
69. Təhmasib M.H. Seçilmiş əsərləri. 2 cildə. Bakı, 2010
70. Azərbaycan bayatıları (Tərtib edənlər: B.Abdullayev, S. Məmmədov, Q.Babazadə) Bakı, Elm, 1984

Rus dilində:

- 71.** Абдулла Б. Азербайджанский обрядовый фольклор и его поэтика. Баку, 1990
- 72.** Баскаков Н. Русские фамилии тюрского происхождения. Баку, 1992
- 73.** Величко В. Кавказ (Русское дело междуплеменные вопросы). Баку, 1990
- 74.** Зейналов А. Азербайджанские баяты в Кафказском регионе. Автореферат диссер. Канд. Фил. Наук. Баку, 1991
- 75.** Каташ С. Алкышы- древний жанр тюркского фольклора (Тезисы докладов и сообщений II Всесоюз. Тюрколог. Конференции. Алма-Ата, 1976
- 76.** Набиев А. Типология и взаимосвязи азербайджанского и узбекского фольклора. Автореферат диссер. Канд. Фил. Наук. Баку, 1981
- 77.** Рагимова Э. Современные русские переводы азербайджанского дастана «Кероглу». Баку, 1995
- 78.** Рагимова Э. Практика и история русского перевода эпоса «Деде Коркут». Баку, 1995
- 79.** Фарзалиев Т. Азербайджанские народные лэтифе. Автореферат диссер. Канд. Фил. Наук. Баку, 1965

- 80.** Х.Г.Короглы, А.М.Набиев. Азербайджанский героический эпос. Баку, 1996
- 81.** Коккьяра Дги. История фольклористики в Европе. М.,1960
- 82.** Мелетинский Е.М. Поэтика Мифа, Москва, «Наука» 2000.
- 83.** Мифы народов мира. Энциклопедия в 2-х тт.Главный редактор Токорев С.А. М., 1992
- 84.** Ширмунский В.М. Тюркеский героический эпос. Л.,1974
- 85.** Кляшторный С.Т. Мифологические сюжеты в древнетюркских
- 86.** Щербак М.А. Огузнаме. Мухаббат-наме. М.,1959
- 87.** Мелетинский Е.М. Герой волшебной сказки. Л., ЛТУ, 1986
- 88.** Пропп В.Я. Историческийи корни волшебной сказки. Л., 1986
- 89.** Якубова С. Азербайджанское народное сказание «Ашиг Гариб», Баку, 1968
- 90.** Каррыев В.А. Эпические сказания о Кероглы у тюркоязычных народов. М.1968